PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALAN TAE2016

21.10.2015

Kotimaisen puolustusteollisuuden tila syksyllä 2015

- Puolustusteollisuuden PKT-yritykset ovat ahdingossa.
- PUTU-lain voimaantulon jälkeen suurissa kansainvälisissä materiaalihankinnoissa kotimaisen teollisuuden osuus on pienentynyt ja osissa poistunut kokonaan.
- Kansainväliset yritykset ottavat hankkeisiin mukaan omat kansalliset alihankkijansa, mutta eivät suomalaisia yrityksiä.
- Huoltovarmuus ei ole näkynyt lupauksista huolimatta puolustusvoimien uusissa hankkeissa vaatimuksina, jota kautta varmistettaisiin kotimainen osaaminen, sotilaallinen kriisinsietokyky ja elinkaarenaikainen ylläpitokyky kaikissa olosuhteissa.
- Kotimaisen puolustusteollisuuden kannalta erityisen kriittisiä isoja tulevaisuuden hankkeita ovat Laivue 2020 ja F-18 korvaajahanke, joissa lähivuosina T&K-panostuksilla pitäisi varmistaa kotimaisen teollisuuden kyky ylläpitää uusia suorituskykyjä myös poikkeustilanteissa.

Puolustusmateriaalibudjetti 2016

- Positiivista on, että parlamentaarisen työryhmän raportissa puolustusmateriaalihankinnoille esitetty tilausvaltuuden kasvatus on huomioitu budjetissa, vaikka valtion yleinen taloustilanne on erittäin haastava. Tosin esitys ei palauta määrärahoja edes puolustusvoimauudistusta edeltävälle tasolle.

- Esitetty tilausvaltuus on yhteensä 314 M€, mutta vuoden 2016 osuus siitä on vain 37 M€. Tämä on entisestään heikentämässä kotimaisen puolustusteollisuuden asemaa ja sitä kautta myöskin vaarantamassa kansallista huoltovarmuuttamme.

- Varautuminen kyber-puolustuskyvyn kehittämiseen on erinomainen suunta, mutta toisaalta kansallisen kyberstrategian toimenpideohjelman uskottavuus on silti talousarviossa kyseenalaistettu.

- Suomen kyberturvallisuusstrategian jalkautus tulisi turvata määrätietoisella organisoitumisella, selkeällä omistajuudella, kumppanoitumalla suomaisen osaavan teollisuuden kanssa ja osoittamalla riittävät taloudelliset resurssit digitaalisten uhkien kääntämiseksi mahdollisuuksiksi.

- Siirtomäärärahakauden pidentäminen 5 vuoteen (ennen 3 vuotta) on hyvä ja käytännön osoittama oikeampi aikajakso hankkeiden hallinnassa.

Puolustusmateriaalibudjetti 2016

- Erityistä huolta kasvattaa kaikkia hallinnonaloja koskeva toimintamenojen säästövelvoite, joka koskettaa myös puolustusvoimia tulevina vuosina.
- Hankintamäärärahoja siirretäisiin toimintamenojen kattamiseen 50M€/2016 ja 78M€/2017 alkaen.
- Suuntaus on kotimaisen puolustusteollisuuden tulevaisuuden kannalta erittäin huolestuttava ja tulee tarkoittamaan lomautuksia / toimintojen supistamista.
- Mikäli suunnitelma toteutettaisiin kerrotulla tavalla, niin puolustusmateriaali-hankintoihin käytettävä osuus supistuisi merkittävästi jo vuonna 2016 vuoteen 2015 verrattuna.

Yhteenveto

- Kotimaisen puolustusteollisuuden elinmahdollisuudet tulee turvata kansallisen huoltovarmuuden varmistamiseksi.
- Keskeisten kansallisen turvallisuusetujen suojaaminen myös hankinnoilla on mahdollista, mutta perustetta täytyy myös uskaltaa ja osata käyttää. Näin tekevät mm. suuret eurooppalaiset tuottajamaat (Ranska, Saksa, Iso-Britannia, Italia ja Espanja) sekä esimerkiksi Tanska ja Puola.
- Miksi Suomi ei toimisi myös näin vallitsevassa varsin epävakaassa turvallisuustilanteessa.
- Puolustusvoimien koulutuksen kehittäminen soveltuvin osin kustannustehokkaaksi simulaatiopohjaiseksi itseopiskeluksi tulisi olla päämääränä, jossa suomalaisen kumppanuusosaamisen rooli tulisi olla huomattavasti tärkeämpi.
- Niukkojen hankintavaltuuksien aikana, tiukassa valtion taloustilanteessa ja haasteellisessa geopoliittisessa asemassa tulisi hankinnat suunnata maksimaalisesti kotimaahan. Näin varmistamme huoltovarmuuden, vahvistamme suomalaista yritystoimintaa ja luomme/varmistamme suomalaisille työpaikkoja.

Lupa luottaa.

Timo Hammar
Varatoimitusjohtaja

Insta DefSec Oy
timo.hammar (at)insta.fi
040 709 2090